

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 135/2020 Sb., o zvláštních pravidlech pro přijímání k některým druhům vzdělávání a k jejich ukončování ve školním roce 2019/2020.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

zákon č. 135/2020 Sb., o zvláštních pravidlech pro přijímání k některým druhům vzdělávání a k jejich ukončování ve školním roce 2019/2020, se mění takto:

1. § 6 se zrušuje.
2. § 18 nově zní:

„18

Odvolání uchazeče proti rozhodnutí ředitele školy o výsledku přijímacího řízení lze podat ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne doručení rozhodnutí.“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, hlavní principy navrhované právní úpravy a nezbytnost navrhované právní úpravy

Přijímací zkoušky na střední školu jsou pro řadu dětí a jejich rodičů významným životním krokem. Domníváme se proto, že je zapotřebí, aby byla zachována jak stávající možnost pro uchazeče vykonat písemný test ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a písemný test ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace přijímacího řízení dvakrát, tak možnost odvolání uchazeče proti rozhodnutí ředitele školy o výsledku přijímacího řízení. Předpokládaný vývoj koronavirové pandemie a plán postupného rozvolňování umožní uspořádání obou kol. Zároveň vnímáme, že není důvod k omezení demokratického práva na odvolání proti rozhodnutí.

K předmětnému §18 se též kriticky vyjádřila zástupkyně ombudsmana, paní Mgr. Šimůnková:

„Cílem tohoto ustanovení má být dle důvodové zprávy a MŠMT urychlení procesu přijímání studentů na střední školy. Místo odvolání bude možné využít institutu nového rozhodnutí podle § 101 správního řádu, kterým může ředitel školy sám změnit rozhodnutí o nepřijetí uchazeče (tj. provést autoremeduru). Díky tomu mohou být uchazeči přijati na místa, která budou případně uvolněna po uplynutí lhůty pro odevzdání zápisových lístků, pokud se v pořadí umístili „pod čarou“.

Jedno z nejdůležitějších správních rozhodnutí v životě žáka, které se dotýká ústavně chráněného práva na vzdělání (čl. 33 Listiny základních práv a svobod) tak nebude moci přezkoumat nadřízený správní orgán, ačkoli dvojinstančnost správního řízení je jednou ze základních procesních zásad. Vyloučení odvolání přitom nebylo dostatečně odůvodněno. Zájem na zrychlení přijímacího řízení je pochopitelný, ale problém s nedostatkem času způsobený pandemií by neměl být řešen tak, že zákon ulehčí práci správním orgánům na úkor práv žáků. Je navíc otázkou, jestli kýženého urychlení nelze dosáhnout méně omezujícím způsobem (např. zkrácením lhůt, omezením odvolacích důvodů). Alternativní řešení v podobě institutu nového rozhodnutí řeší záležitosti zaplnění uvolněných míst žáky „pod čarou“, ale pravděpodobně nepomůže žákům, kteří si chtějí stěžovat na neregulérní průběh nebo výsledek přijímacího řízení. I kdyby se na tyto případy institut nového rozhodnutí vztahoval, nedocházelo by k rozhodování vyšším orgánem, ale maximálně k autoremeduře, takže rozhodnutí ředitelů škol budou prakticky nekontrolovatelná.“

2. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované úpravy

Navrhovaná úprava nebude mít žádný hospodářský a finanční dopad ani neklade nároky na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí.

3. Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami podle ustanovení čl. 10 Ústavy a s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona je zcela v souladu s mezinárodními smlouvami podle ustanovení čl. 10 Ústavy České republiky i s ústavním pořádkem České republiky.

4. Návrh na schválení návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení

Navrhovaná právní úprava pouze ve dvou dílčích případech upravuje parametry přijímacího řízení a dává je do souladu se stávajícím zněním zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). S ohledem na jednoduchou právní úpravu se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení v souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů.

B. Zvláštní část

Čl. I

Navrhuje úpravu zákona č. 135/2020 Sb. tak, aby organizace přijímacího řízení ve věci druhého termínu písemných testů jednotné přijímací zkoušky a ve věci odvolání proti rozhodnutí ředitele probíhala podle stávající formulace školského zákona, tedy podle §60c odst. 1 druhé věty zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle §60e odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Čl. II

S ohledem na současnou situaci, kdy Světová zdravotnická organizace (WHO) prohlásila epidemii koronaviru SARS-CoV-2 za pandemii, nelze postupovat podle § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, tj. nelze stanovit účinnost k 1. lednu nebo k 1. červenci kalendářního roku. Naopak vzhledem k tomu, že tento zákon je předkládán v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem, je třeba stanovit datum účinnosti co nejdříve, tj. dnem vyhlášení zákona ve Sbírce zákonů.

V Praze dne 21. dubna 2020

Předkladatelé:

Jiří Mihola, v.r.

Pavel Bělobrádek, v.r.

Jan Bartošek, v.r.

Pavla Golasowská, v.r.

Stanislav Juránek, v.r.

Vít Kaňkovský, v.r.

Ondřej Benešík, v.r.

Jan Čížinský, v.r.

Marian Jurečka, v.r.